

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ' 794 Ίδιοκτήτης—Διευθυντής Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ Περ. π. 3 Δεκεμβρίου 1931

ΤΑ ΔΥΟ ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Α.

Την παρελθούσαν Κυριακήν έτε-

λοῦντο δύο εγκαινία εἰς τὴν πόλιν μας καὶ ἀρχίζομεν, κατὰ σειράν. Τὴν ἑνδεκάτην π. μ. ἔτελοῦντο ὁ πόρρον τὰ εγκαινία τοῦ πρώτου ὁμοῦ προσφυγικῶ Συνοικισμοῦ εἰς 40 ὡραίων διπλοκατοικιῶν ὁμοῦ καὶ τῶν ὁποίων ἀπάρχουν εἰς εἰς ἄλλα μέρη, ἰδίως ἐν Κοβίλῳ, κηλοκτισμένων, σκεπασμένων με ἀσφαλτικὰ κεραμίδια, καὶ οὐ μόνον τοποθετημένων.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνοικισμοῦ κ. Δαζαρίδης, ὅστις πρὸ δύο-τριῶν ἔτων, πάσχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔχα- ὡς τὸ φῶς του, εἶναι ἕνας τετραπύ- ὡς ἀνθρώπος καὶ ὁ μᾶλλον γραμ- μαι μένος καὶ ὁ μᾶλλον λόγιος ὁ- λου τοῦ Συνοικισμοῦ. Ἐκτελεῖ τὴν ὑπερθεσίαν τοῦ Συνοικισμοῦ, ὥς νὰ ἴσῃ τεσσάρων ἀντι, ἐπιστρέφει τὸν σε- ὡσαν παντων, χωρὶς νὰ ὑστερῇ εἰς ὅτι.

Ἐῶν προδημοσιευθῇ ἐγκαίρως ἡ γνηστῆρα τῶν ἐγκαινίων τοῦ Συ- νοικισμοῦ εἰς τὸν ἐγγύριον Τύπον, καὶ διανεμηθῇ τ' ἀπαιτούμενα προ- πλητῆρια πρὸς ὅλους τὰς Ἀρχάς, πολι- τικὰς, στρατιωτικὰς, καὶ δημοτικὰς τῆς ὡματείας καὶ τοῦ Συλλόγου τῆς πόλε- ς, ὅπως παραστῶν εἰς αὐτά. Μά- λιστα προσεκληθῶσαν καὶ ὁ ἀρχιερέ- φος Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Προ- οίας καὶ ὁ τέως Γενικὸς Διοικητῆς Ἡπείρου κ. Ἀχ. Καλεβρὰς, ἐπὶ ἡ- μερῶν τοῦ ὁποίου ἤρξατο ἡ ἀνέγερ- σις τοῦ Συνοικισμοῦ, παρέστησαν δὲ ὁ προσωρινὸς παραμένων εἰσέτι ὡς Γενικὸς Διοικητῆς Ἡπείρου κ. Μόδης μετὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέ- ως κ. Ἀπεστολάκη, ὁ Δήμαρχος Ἰ- φωνιτῶν κ. Δημ. Βλαχλειδῆς μετὰ τῶν κυριωτέρων δημοτικῶν Συμβού- λων τοὺς, ὁ Φρούραρχος ἀντισυν- ταγματάρχης τοῦ Πυροβολικοῦ κ. Γερολυμῆτος, πολλὰ προεδρεῖα Συλ- λόγων καὶ Σωματείων μετὰ τῶν ση- μαιῶν τῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἰσραηλι- τικῆς Συναγωγῆς, μετὰ τοῦ Χαχάμη καὶ ἐγκρίτων πολιτῶν καὶ ὁ Μουσ- φῆς τῶν Μουσουλμάνων, τὴν δὲ ὁ ἡν ὁρτὴν ἐπεσφράγιζεν ἡ Μουσικὴ τοῦ Ὁρφανοτροφεῖου Γεωργίου Σταύρου. Τὸν νενομισμένον Ἀγία- σμὸν ἔτελεσεν ὁ ἐφημέριος τῆς Περι- βλέτου Πανοσιώτατος Ἀρχιμαν- δρίτης Νικηφόρος, ὅστις, ἐν τῷ ὄρη σκευτικῷ του ἐνθουσιασμῷ δὲν πα- ρέλειπε νὰ ἀγιάσῃ, ἐκτός τῶν παρα- σιῶν χοιστιανῶν καὶ τοὺς ἄλλο- ὡτήκας Ἰσραηλῆτας καὶ Μουσουλ- μάνους.

Μετὰ τὸν ἀγίασμὸν ὁμίλησεν ὁ ἀ- ὡματος Πρόεδρος κ. Δαζαρίδης ἐπὶ ἡμῶσιαν ὁλητῶσαν, μετέφράδειαν, με- λαμπράειαν πλουσίας ἰδέας, ἐξιστορή- σαστόκληρον τὴν νεποποιεῖ ἀντοῦ ἐκρί-

ζωροῦ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνι- σμοῦ, τὴν δὲ ὁμίλιαν του θῶ ἐξή- λευσαν καὶ οἱ καλεῖσθαι ῥήτορες μας. Εἰς ἀπορία ἄξιον, πῶς ὁ Πρόεδρος κ. Δαζαρίδης συνεκέντρωσεν ὅλον ἐκείνον τὸν πλοῦτον τοῦ λόγου του μετὰ τόσην ταχύτητα καὶ συνοχήν εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του.

Τέλος ὁ εὐφραδέστατος ἀόμμα- τος ῥήτωρ, φέρων ζωγραφισμένην ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὅλην τὴν θλί- ψιν τοῦ ἐκπατρισμοῦ τοῦ ὁ ὡμασεν ἐπιτυχέστατα τὸν ἡγκαινιάζομενον Συνοικισμὸν «Νέα Κολλίδα».

Εἰς ἕνα μόνον δὲν συμφωνοῦμεν μετὰ τὸν κ. Πρόεδρον, ὅτι ἐξέφρασε τὴν ἀφασίωσιν του πρὸς τὸν μόνον αἷμιον τοῦ ἐκπατρισμοῦ τοῦ Μικρα- σιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ Βενιζέλου, ἐν εἰδει ἀποδοκιμασίας πρὸς τοὺς μαρτυ- ρήσαντας ἀρχηγούς τοῦ Ἀστικῶς Κόμματος χάριν τῆς προπαρασκευα- σθείσης καταστροφῆς τοῦ Μικρασια- τικοῦ Ἀγῶνος ὑπὸ τοῦ Βενιζέλικου Κόμματος!

Μετὰ τὸν Πρόεδρον κ. Δαζα- ρὶδην ὡμίλησαν εὐστοχώτατα ὁ κ. Μό- δης, καὶ ἡ ὁρτὴ ἐτελείωσε μετὰ τὴν προσφορὰν ἀφθόνων γλυκισμάτων καὶ ἀναψυκτικῶν.

Β.

Τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν π. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἔτελεσθησαν τὰ ἐγ- καίνια τῶν ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ Τζαρίου Μεχμέτ, ἐναντι τοῦ Φρου- ραρχείου ἐγειρομένων δημοτικῶν Λουτρῶν. Παρέστησαν, προσκλη- θεῖσαι, ὅλαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατι- ωνικαὶ τῆς πόλεως, ὁ Δήμαρχος με- τὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, Σω- ματεῖα, Σύλλογοι κ. καὶ ἡ Μουσικὴ τοῦ Ὁρφανοτροφεῖου. Τὸν νενο- μισμένον Ἀγίασμὸν ἔτελεσεν ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Μητροπόλεως Πανοσιολογιώτατος Κορ. Εὐσταθί- ος, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου ὁ Δὴ- μάρχος Ἰωαννιτῶν κ. Δημ. Βλαχλει- δης ἐξεφώνησε καταλλήλιστα τὸν λό- γον, ὅν καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω, κατελθὼν εἰς τὸ θεμελίον τοῦ κυριώτερου τὰ πολλῶν ἐκ τῶν Δημοτικῶν Συμβού- λων καὶ τοῦ ἀρχιτέκτονος κατέθεσε τὸν θεμέλιον λίθον κατὰ τὰ εἰρηθό- τα, μετ' ὃ προσεκληθῶσαν πάντες εἰς τὸ παρακείμενον μέγαρον τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβου- λίου κ. Γεωργίου Καππᾶ, ἐνθα τοῖς προσεφέρθησαν ἀφθονώτατα γλυ- κίσματα καὶ ἀφθονώτατα σιαιπά- νια.

Ὀύτως ἔληξαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου τῆς Πρωτευούσης τῆς Ἡπείρου.

1. Ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ τῆς πόλε- ως θεωρεῖ ἐν τῇ ἐντύχῃ, διότι, διὰ τῶν μικρῶν πόρων τοῦ Δήμου ἔκαστο ποιεῖ σήμερον ἀξίωσιν τῶν πολιτῶν

παλαιὰν δσον καὶ δικαίαν, καταθέ- τουσα ὑπὸ τὰς εὐχὰς τῆς Μητρός Ἑκκλησίας τὸν θεμέλιον λίθον δημο- τικοῦ Λουτρῶνος, ἰδρύματος μεγί- στης κοινωνικῆς ὡφελείας καὶ ἀψευ- δοῦς γ' ὡμονος πολιτισμοῦ.

2. Δὲν θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ μα- κρολογῶ ἐξαιρῶν τῶν λουτρῶν τὴν ὡφελειαν αὐτὴ ὡφελειῆς καὶ θεραπευ- τικῆς ἀπόψεως. Ἀλλ' ἐν κεφαλαίῳ ὁρθῶς ἐλέγχθῃ, ὅτι ἂν συνέβαινεν ἂ ποτόμως νὰ στερηθῶμεν διὰ τινὰ λό- γον παντὸς φαρμάκου, οἱ ἱατροὶ θὰ ἐθρῖσκον εἰς τὰ λουτρά ἐν ἑκτε φάρ- μακον πρόσφορον εἰς πλεῖστα νοσή- ματα. Ἡ θεραπευτικὴ ἄλλως τε ἐ- χρησιμοποίησεν ἀείποτε τοὺς ἰσχυ- ροὺς αὐτοὺς παύγοντας, οἱ ὁποῖοι ἀναλόγως τῆς συνθέσεως, τῆς θερ- μοκρασίας καὶ τῆς διαρκείας αὐτῶν ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς ποικιλιτά- τας τῶν ἐνδείξεων. Διότι μετὰ τὸ λου- τρὸν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ διεγείρῃ, νὰ παύῃ, νὰ κρατῇ, νὰ ψύξῃ, νὰ θερ- μάσῃ, ὅσο ἡ ἐκείνῳ τὸ μέρος τοῦ σώματος ἢ καὶ ὁλόκληρον αὐτό.

3. Ἀλλὰ πρᾶγμα περιέργου δσον καὶ λυπηρό!

Παρὰ τὰς ἀναριθμήτους καὶ ποι- κιλώτας ὡφελείας τοῦ λουτροῦ, ἱ- κνὸς λόγος ἀπιστεῖ εἰς τὴν χρησι- μότητα αὐτοῦ ὁ δὲ θεραπευτικῆς καὶ ὡφελειῆς ἀπέψεως.

Τὸ νερὸ βλέπετε μὰς φοβεῖται. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἀπλοῦν καὶ λουτρὸν κα- θαριότητος ἐλάττωσιν ἐκτελείται. Εἰ- ναι λυπηρόν, ἀλλ' ἀληθές, ὅτι ἐκ τῶν 6 ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων τὰ 3 δὲν λούονται οὐδ' ἀπαξ κατὰ δε- κατίαν. Καὶ λείπουν μὲν βεβαίως εἰς τὰς μικρὰς πόλεις καὶ τὴν ἐξοχὴν τὰ πρὸς τοῦτο μέγα, ἡ εὐκαιρία, αἱ ὅλαι εὐκολαί, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶ- ναι λόγος ἑκαστοῦ νὰ πείσῃ ἡμᾶς ὅτι δικαίως οἱ πλεῖστοι δὲν λούονται.

4. Ἐν τούτοις πᾶσι τὸ αἰσθη- μα τῆς ἀτομικῆς καθαριότητος ν' ἀ- ποβῇ μὴ τῶν κοινῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου μας καὶ ὡς τοιαύτην κανόνι- κως νὰ θεραπεύσωμεν αὐτήν.

5. Διότι πλὴν τῆς θεραπευτικῆς, ἀπὸ μόνῃς τῆς ὡφελειῆς ἀπόψεως εἶ- ναι ἀποδοτικὴ τοῦ λουτροῦ ἡ ὡφελειὰ. Τὸ λουτρὸν καθαρίζει τὸ σῶμα, ἐπὶ ἡ καθαριότης αὐτοῦ ἀπο- φράσσουσιν τοὺς ἐφορητικούς πόρους τῶν ὡμυγματογόνων καὶ ἰδρωτοποι- ῶ ἀδένων π' καλύπτει τὴν λειτουργί- ῃν τῆς ἐκκρίσεως διὰ τοῦ δέρμα- τος ὁ ὅθεν ἀποκαλοῦνται ὡφελει- α τῆς ὡφελειῆς. Γνωστον δὲ εἶναι ὅ- τι τὸ 1) δὲ τῆς ἀναπνοῆς γίνεται διὰ τοῦ δέρματος, ἐξ ὅ κατεδιδέχεται ἡ μεγάλη σπουδαιότης τῆς καθαριό- τητος τοῦ σώματος.

6. Τὸ λουτρὸν δὲν δύνανται μόνον εἰς τὸν καθαρισμὸν, ἀλλ' ἐνε- κὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ, τὸν ὁποῖον προκα- λεῖ εἰς διὰ τῆς κινήσεως, ὡπως, κατὰ τὴν κολύμβησιν, εἰς διὰ τῆς πλῆξεως κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ σώματος πιέσιν, ὡπως κατὰ τὴν καταιόνησιν

ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν νευρικών κέντρων καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐπὶ τῆς κυκλο- φορίας τῆς πύσεως τοῦ αἵματος, τῆς ἀναπνοῆς κλπ. χρησιμεύει δὲ οὕτως εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ὡργανισμοῦ καὶ εἰς τὴν σκληρὰργίαν τοῦ σώματος.

7. Τὴν σημασίαν τῶν λουτρῶν εἰ- χον κατανοήσῃ περισσότερον πάν- των οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι, τὸ ὡδροχαρέστατο τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς. Οἱ πρόγονοί μας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτά- των χρόνων συνήθιζον νὰ λούωνται κατ' οἶκον μέσα εἰς λουτήρας, δηλα- δὴ εἰς δοχεῖα μεγάλα ξύλινα ἢ ἐκ μαρμάρου ἢ μεταλλοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα ἐμβαλῶν ὁ λουόμενος ἐστέμετο ὡ- ρθῶς, μὴ δὲ γυνὴ θέρμαιναι, ἢ καὶ αὐτὴ ἡ οἰκοδόμοισιν, ἔλουνεν, ἐτρι- βε καὶ κατόπιν ἐνέδυνεν αὐτόν. Οὕτω ἡ νεαρὰ θυγάτηρ τοῦ Νέστορος κατὰ τὴν Ὀδύσσειαν τοῦ Ὁμήρου ἔλουνε τὸν ἡγεμονόπαιδα Τηλέμαχον αὐτο- προσώπως.

8. Κατὰ δὲ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ὡπῆγον εἰς τοὺς ἑλληνικὰς πόλεις, πλὴν τῶν ἰδιωτικῶν λουτρῶν καὶ δημοσίων τοιούτοι, πολλοὶ καὶ καλοὶ, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰ γυμναστήρια μάλιστα ἦσαν ἀπαραίτη- τον αὐτῶν τμήμα.

9. Ἐλάμβανον οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες πρῶτον θερμὸν λουτρὸν καὶ ὡσπερ ψυ- χρόν. Πρωτῆς αὖ δὲ ἀπὸ αὐτὰ οἱ βουλό- μενοι προσέκλειον μέσα εἰς ὡματεῖα ὡπερ θερμοσμένα, τὰ λεγόμενα πυρτιτῆρια, ὡς ἔδρασαν τοῦ σώματος καὶ ἡσυχάζον αὐτὴν ἡτο λῆαν διαδεδομένη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἡροδότου (450 π. Χ.)

10. Παρὰ τοῖς Ῥωμαῖοις ἡ χορὴς τῶν λουτρῶν ἦτο κατ' ὄρχας περιορισμένη. Βαθυμὸν ὡμως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν Ἑλλήνων διαδόθησαν τὰ λουτρά καὶ εἰς αὐτοὺς ἀδύνατα καὶ ἀπετέλεσαν τὴν κα- θημερινὴν τέχνην τῶν ἐκτεθηλυνμένων αὐτοκρατορικῶν χρόνων. Πολυπορθμότα- τοι, πολυτελέστατοι καὶ ἐθρῦτατοι ἦσαν οἱ δημοσὶοι λουτρώνας τῶν Ῥωμαίων, τοὺς ὁποῖους ἔδρανον εἰς πόλεις πλούσιαι ἰ- διῶται καὶ οἱ αὐτοκράτορες. Εἰς τοὺς δη- ρασίους λουτρῶνας ἐσύχναζον καὶ γυναῖ- κες, λουόμεναι πολλάκις ἀναμῆ μετὰ τῶν ἀνδρῶν.

11. Εἰς τοὺς ἀρχαίους ἀνατολικούς λαοὺς τὰ λουτρά ἦσαν συνδεδεμένα με- τὴν θρησκείαν, ὁ δὲ σωματικὸς καθαρι- σμὸς ἐκλήθη ὡς καὶ τὸν ἡθικόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεβάλλετο θρησκευτικῶς εἰς ὡρι- σμένας περιστάσεις, ἰδίως εἰς τοὺς λου- τρώνας, ὡς καὶ σήμερον εἰς τοὺς Μωαμε- θανούς, εἰς τοὺς ὁποίους μᾶλλον ὡποι- ούς καθαρμὸς τῶν χειρῶν καὶ τῶν πο- δῶν ἐπιβάλλει ἡ ἡθικὴ κατὰ διαφόρους περιστάσεις ἐντός τῆς ἡμέρας πρὸς τὴν προ- σευχῆς. Ἀλλὰ καὶ τῶν γενικῶν λουτρῶν, μέσα εἰς ὡποτέρους θαλάμους καὶ ἐκα- τῶν καὶ πρὸς τὴν κατὰ τὴν ὡφελειαν οἱ Μουσουλμάνοι εἰς τὰ γνωστότατα καὶ ἐν- τὸς καὶ παρ' ἡμῶν τὰ ὡσπορικὰ λου- τρά.

12. Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν διὰ τῶν Σταν- βοῦλίων μεταδόθη ἡ χορὴς τῶν λου- τρῶν καὶ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑυρώπην, ὡ- περ πρῶτον δὲν δημοσίοι λουτρώνας ἦσαν ἀγνωστοί.

13. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους πα- ρατηρεῖται δὲν μὲν μεγαλειτέρα ἐπίδοσις εἰς τὰ λουτρά καὶ ἡ τάσις νὰ ἔχουν καὶ αἱ μικροτεραι πόλεις δημοσίους λουτρώνας. Ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν μας ὡπῆγον μέχρῃς ἔχοντες δημοσίοι λουτρώνας μετὰ τοιαύτην λουτρά, τὰ ὁποῖα, ὡπως εἶπον προηγου- μένω, δὲν ἦσαν ἀγνωστα καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους.

